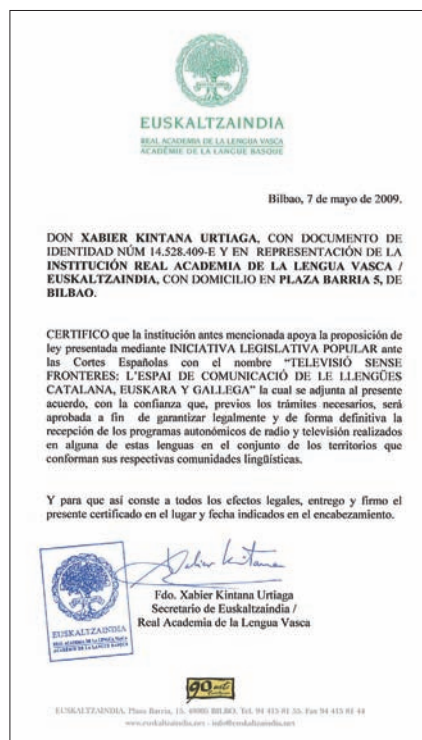

a les interferències, mai tan ben dit, que les emissions dels canals d'EiTB poden tenir més enllà dels límits estrictes de la comunitat autònoma basca. Sobretot tenint en compte l'escassetat de producció comunicacional en la llengua autòctona que hi ha tant a Navarra com a Euskadi Nord. L'aplicació de la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries és l'atot perfecte a l'hora d'articular-ne el blindatge. Com a norma supranacional, la carta afecta l'estat espanyol i el francès, i per tant hauria de ser respectada igualment a banda i banda de la frontera.

Adhesió de la Reial Acadèmia de la Llengua Basca, l'Euskaltzaindia, a la ILP.

La Reial Acadèmia de la Llengua Basca, popularment coneguda com Euskaltzaindia, dona suport a la iniciativa nascuda Ebre enllà. Pensen que, així, la pèrdua de bascoparlants —una sagnia que afecta sobretot Iparralde i Navarra— podria aturar-se una mica. En el cas navarrès, el percentatge ha baixat notablement d'un segle i mig ençà: de més del 30% de bascoparlants que hi havia a la darrera del XVIII al 12% que avui parla correctament la llengua. A l'era de la comunicació, no volen perdre més pistonada.

Victor Maceda

El tímid senyal gallec

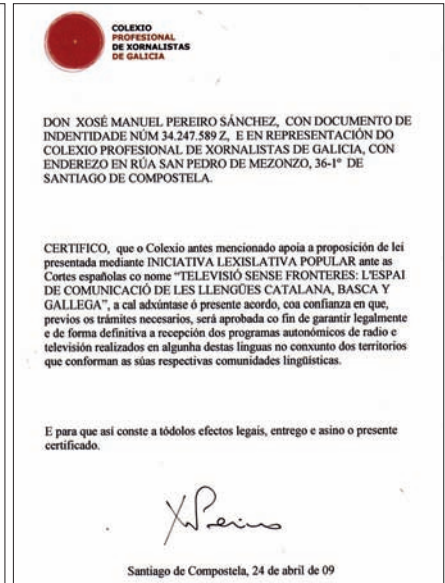
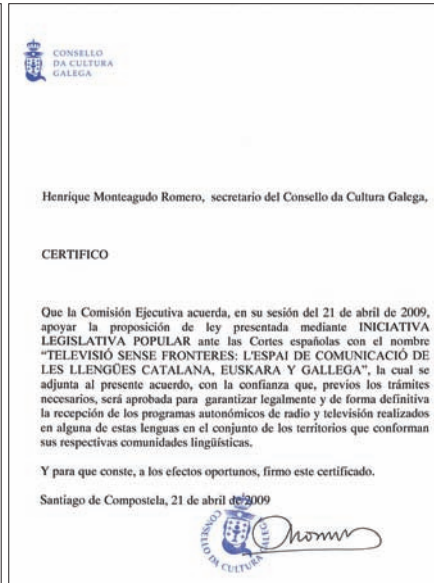

Inauguració, el 1989, de l'antena que Televisió de Galícia (TVG) té a San Marcos (Compostel·la). Els intents de fer arribar el senyal de l'ens públic més enllà dels límits de Galícia han estat tímids.

Si TVG no es veia prou malament a les àrees galaicoparlants de Lleó i Astúries, l'apagada analògica hi eliminarà la llengua dels televisors, tot i la "protecció" que en demana l'estatut castellano-llleonès.

Amb l'antena del televisor a la mà, la mà fora de la finestra i els peus a terra, mirant de no caure amb tot l'equip al damunt. Així han seguit molts ciutadans del Bierzo (Lleó) les emissions de TVG, fins ara. Qui els havia de dir que un dia trobarien a faltar aquests exercicis de funambulisme.

L'arribada de la TDT, amb la consegüent apagada analògica, implica que els galaicoparlants del Bierzo només tinguen una eixida, si és que volen continuar veient televisió en gallec: emigrar als límits geogràfics de la comunitat presidida pel popular Alberto Núñez-Feijóo.

Tant la Reial Acadèmia Gallega com el Consell de la Cultura Gallega i el Col·legi Professional de Periodistes de Galicia s'han adherit a la ILP.

I això malgrat que l'estatut castellano-lleonès, a l'apartat 5.3, estableix que “la llengua gallega gaudirà de respecte i de protecció a les àrees on es faça servir habitualment”. L'oest de Lleó –el Bierzo, Laciana, la Cabrera i Valdeorras– i la comarca de Portelas, a Zamora. En total, sumat l'occident asturià –la zona entre els rius Eo i Navia–, 80.000 persones conreen el gallec més enllà de la frontera política de Galícia. Totes perdran les emissions de TVG si abans de l'abril no hi ha un acord que permeta de dedicar-hi un múltiplex.

Els anys 90, Galícia i Castella-Lleó –amb sengles governs del PP, com aravan acordar mesures de protecció del gallec a l'occident del Bierzo i als pobles de Zamora on encara perviu la llengua de Rosalía de Castro. Fruit d'aquesta sintonia ha estat possible estudiar en gallec a uns quants col·legis del Bierzo, com també fer-la llengua optativa als centres escolars on no era l'idioma vehicular. Més d'un miler d'alumnes de prop d'una vintena de col·legis se'n beneficien, d'aquest acord bilateral.

De la mateixa manera, un repetidor situat a Villafranca del Bierzo –a mig camí de Ponferrada i la frontera galaico-lleonesa que marca Pedrafita do Cebreiro– ha permès que el senyal de TVG arribi a l'àrea del Bierzo de fa molts anys, per bé que la nitidesa de la imatge és, en molts casos, força deficient. Fins i tot el Partido de El Bierzo, de tall galleguista, n'ha demanat corresponalies.

Com que és un territori abrupte, alguns municipis han instal·lat, unilateralment, petits repetidors que esquiven el topall que representen les muntanyes de la zona. Sovint, per consumir televisió en gallec, i a vegades, per veure el futbol o qualsevol altra emissió a què no tenien accés a la resta de cadenes.

La col·laboració dels executius gallec i castellano-lleonès –tradicionalment feus del PP– no s'ha reproduït a banda i banda del riu Eo, frontera física de Galícia i Astúries, comunitat governada des de gairebé sempre pel PSOE. Ací la relació no és ni de bon tros estreta, hi ha recels mutus i arriben al camp de la llengua. Fet i fet, no són pas pocs els asturians que neguen de ple que a l'occident par-

len gallec. A parer seu, l'idioma propi de la zona és l'*leonaviego*, una mena de transició del bable al gallec. El pla general de normalització de la llengua gallega, dut a terme a la darrera legislatura de Manuel Fraga a la Xunta, indicava que, a la part occidental del Principat d'Astúries, hi havia “admiració” per allò gallec. La comissió d'experts redactora del pla apostava per “reforçar la idea” que els asturians de l'oest parlen gallec. “Amb les seues particularitats, però gallec”, deia l'informe. Uns cent joves estudien a Ribadeo (Galícia) tot i viure a Vegadeo, Castropol i municipis del voltant, situats a Astúries. L'executiu presidit per Vicente Álvarez Areces, però, ha barrat el pas a qualsevol acostament a Galícia. De fet, els socialistes asturians van crear una televisió autonòmica pròpia en copsar “la influència negativa de la televisió gallega” entre alguns dels seus governats.

Finalment, el BNG ha presentat, tant a la legislatura en curs com a la passada, dues proposicions no de llei que insten el govern espanyol a concedir un canal múltiplex més a Galícia, a fi de rebre les emissores portugueses. Hi han al·legat, com també defensa la ILP en marxa, la vigència de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries. El 2005, el Consell d'Europa ja va deixar clar que l'article 11 de la carta és del tot aplicable a Galícia i Portugal.

Victor Maceda